

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
історичний факультет
кафедра історії України

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан історичного факультету
В.І.Мільчев
« 15 » 09 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**"ПРОЕКТ "НОВОРОСІЯ" І НОВІТНЯ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА
ВІЙНА"**

Підготовки **бакалавра**
Напряму підготовки **6.020302 історія**
спеціалізація **історія України**

Укладач: д.і.н., професор Г.Ф.Турченко

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри історії
України
Протокол № 1 від "28" серпня 2017 р.
Завідувач кафедри історії України
 С.Р. Лях

Ухвалено науково-методичною
радою історичного факультету
Протокол № 1 від "28" серпня
2017 р.
Голова науково-методичної ради
історичного факультету
 І.М. Кривко

2017 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 9	Галузь знань <u>0203 – Гуманітарні науки</u>	За вибором	
	Напрямок підготовки <u>6.020302 – Історія</u>		
Розділів – 2	Спеціалізація Історія України	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 270		3-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 7 самостійної роботи студента – 11	Рівень вищої освіти: бакалаврський	44	
		Семінарські	
		44	
		Самостійна робота	
		182	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни "Проект "Новоросія" і новітня російсько-українська війна" є дати студентам систематичні знання з історії Півдня України у контексті імперської політики російських режимів по реалізації імперського проекту "Новоросія". Підготувати майбутніх фахівців до самостійного аналізу актуальних проблем історії українських регіонів та сформувати у них інтерес до минулого своєї Батьківщини. Вивчення курсу сприятиме національно-патріотичному вихованню студентів, формування їх як активних громадян України.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни "Проект "Новоросія" і новітня російсько-українська війна" є

- проаналізувати стан розробки зазначеної проблеми в історіографії;
- охарактеризувати обставини появи в 1764 р. російського імперського проекту «Новоросія» і спроби його реалізації царським режимом, Тимчасовим урядом 1917 р., радянською владою і сучасною Росією.
- у загальних рисах охарактеризувати основні процеси, які віддзеркалюють інтеграцію Півдня в національно-територіальному комплексі України в XIX – на початку XX ст.;
- розкрити суперечливий вплив Першої світової війни на модернізацію південноукраїнського регіону й особливості націотворення на його території;
- проаналізувати вплив політичної боротьби між російськими й українськими політичними силами у добу Центральної Ради на процеси інтеграції південноукраїнського регіону до складу єдиного загальноукраїнського національно-територіального масиву;
- з'ясувати особливості становища Півдня як невід'ємної частини Української Держави П. Скоропадського й охарактеризувати вплив гетьманського режиму на процес інтеграції регіону у складі України і націотворчі процеси на його території;

- виявити основні напрямки еволюції політики білогвардійських режимів А. Денікіна і П. Врангеля у питанні про національний характер і територіальну приналежність Півдня України;
- охарактеризувати зміни у ставленні до української національної ідеї, які відбулися в 1918–1921 рр. у селянсько-повстанському, зокрема махновському, середовищі;
- окреслити еволюцію поглядів більшовиків у 1918–1922 рр. на національно-територіальний характер Півдня України і місце регіону в адміністративно-територіальному устрої радянської держави;
- визначити спільні риси у політиці радянського і сучасного російського режимів щодо Півдня і Сходу України;
- проаналізувати витоки новітньої російсько-української війни.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- основні складові імперського курсу "Новоросія" на південноукраїнських землях;
- динаміку змін етнічного складу населення південноукраїнського регіону;
- особливості модернізації у південноукраїнському регіоні в умовах Першої світової війни;
- вплив політичної боротьби між російськими й українськими політичними силами у добу Центральної Ради на процеси інтеграції південноукраїнського регіону до складу єдиного загальноукраїнського національно-територіального масиву;
- особливості становища Півдня як невід'ємної частини Української Держави П. Скоропадського й вплив гетьманського режиму на процес інтеграції регіону у складі України;
- особливості впливу масового антигетьманського повстання на процеси українського націотворення в конкретних умовах південноукраїнського регіону;
- основні напрямки еволюції політики білогвардійських режимів А. Денікіна і П. Врангеля і поглядів більшовиків у 1918–1922 рр. у питанні про національний характер і територіальну приналежність Півдня України і місце регіону в адміністративно-територіальному устрої радянської держави;
- обставини появи в 1764 р. російського імперського проекту «Новоросія» і спроби його реалізації царським режимом, Тимчасовим урядом 1917 р., радянською владою і сучасною Росією.

вміти:

- аналізувати історичний матеріал, працювати з історичними джерелами, проводити наукову та дослідницьку роботу;
- брати участь у дискусіях, виступати з доповідями;
- вільно володіти конкретним фактичним і статистичним матеріалом з історії південноукраїнського регіону XIX – початку XX ст.;
- використовувати методологічні прийоми і правила порівняння для забезпечення наукового характеру порівнянь.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **результатів навчання** у 1 (компетентностей): знання Здатність використовувати загальнометодологічні принципи під час проведення власних досліджень; застосування загальнонаукових стратегій для розв'язування широкого кола проблем наукового та суспільного життя; спроможність усвідомлювати проблеми, діалектичний зв'язок між суперечностями (наявність цільності сприйняття, розгляд фактів у більш широкому контексті); будувати гіпотези; доводити – добирати прийнятні; помічати факти, що суперечать власній думці (комплексний та неупереджений розгляд проблеми). Здатність до прагматичної постановки цілей, спрямованості на очікуваний результат за чіткими

критеріями його досягнення, добір заходів на основі врахування закономірностей розвитку процесів та систем; уміння мобілізувати увагу аудиторії та розвивати стійкі інтереси до навчання та практичного застосування знань; уміння викладати та навчати обробляти інформацію з різних джерел. Уміння діагностувати "зону найближчого розвитку" та проектувати проблемні задачі відповідно до неї. Уміння формувати морально-ціннісні установки.

Міждисциплінарні зв'язки Курс "Проект "Новоросія" і новітня російсько-українська війна" тісно пов'язаний з такими фундаментальними історичними дисциплінами як історія України, історія слов'янських країн; тісний зв'язок існує з фаховими історичними дисциплінами – джерелознавством, історіографією. Засвоєнню курсу, набуттю професійних навичок сприяють такі дисципліни, як логіка, філософія, історія філософської думки України, політологія та ін.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Імперський проект "Новоросія": спроба реалізації царською владою та Тимчасовим урядом.

Тема 1. Теоретичні засади курсу

Теоретико-методологічні аспекти курсу. Розробка національного питання в працях О.Бочковського, С.Дністрянського, Д.Донцова, С.Рудницького. Сучасні наукові підходи у сфері регіоналістики. Історична регіоналістика і краєзнавство в контексті національної історії. Досягнення вітчизняної історіографії у галузі регіоналістики. Вітчизняна історіографія Південної України XIX – початку XX ст. Південь України як історичний регіон.

Тема 2. Проект "Новоросія": політика царського уряду щодо південноукраїнського регіону (XVIII – початок XX ст.).

Імперська політика щодо Півдня України – Новоросії. Специфіка аграрного устрою та економічного розвитку регіону. Особливості етнічного складу регіону. Національний склад населення міст Півдня України. Українська більшість і модернізація регіону. Формування національної свідомості. Формування української еліти на Півдні України. Національно-визвольний рух у південноукраїнському регіоні. Перша світова війна і модернізаційні процеси на Півдні України. Етносоціальні зміни у населенні краю. Роль Півдня України в економічній інтеграції українських земель. Активізація суспільно-політичного руху в регіоні в умовах Першої світової війни.

Тема 3. Питання про статус Півдня України в умовах Центральної Ради.

Поширення Української революції на Південь. Політика Тимчасового уряду щодо Півдня і національна консолідація українського населення регіону. Південноукраїнське населення і питання національно-територіальної єдності України. Більшовики і питання про єдність України. Боротьба між Українською Народною Республікою і Радянською Росією за контроль над Півднем України. Більшовицька спроба дезінтеграції України. Донецько-криворізький сепаратизм 1917–1918 рр. Радянські республіки на території Південної України. Південь України в останній період Центральної Ради (лютий–квітень 1918 р.). Національний рух кримських татар і німецькомовної меншини. Курс на впровадження нового адміністративно-територіального поділу України.

Тема 4. Інтеграційна політика гетьманського режиму та Директорії на Півдні України.

Інтеграційна політика гетьманського режиму на Півдні України. Особливості гетьманського режиму на Півдні України. Українізація державного апарату в регіоні. Роль окупаційної адміністрації. Здобутки в царині культури. Українізація вищої школи. Опозиція гетьманському режиму та її плани щодо майбутнього регіону. Національно-соціалістична опозиція.

Проросійська опозиція. Німецькомовна національна меншина Півдня і кримськотатарський національний рух у 1918 р. Проект "Крим-Таврія". Проблема кордонів з РСФРР та Румунією. Політика Директорії у південноукраїнському регіоні. Ставлення національних та соціальних груп населення Південної України до режиму Директорії УНР. Російська контрреволюція на Півдні України. Еволюція взаємин Української Народної Республіки і Антанти. Місія Грекова в Одесі у січні 1919 р. Місія О. Назарука та С. Остапенка. Перспективи переговорів. Особливості перебігу Української революції в період Директорії УНР на Півдні України.

Тема 5. Україна чи "Новоросія"? Питання про статус Південної України в політичній боротьбі 1919–1922 рр.

Південь України у складі УСРР в 1919 р. Еволюція політики білогвардійських режимів щодо Півдня. Південноукраїнський регіон у політиці генерала А. Денікіна. Південноукраїнське селянство і крах денікінського фронту. Південь України в політиці П. Врангеля: робота над помилками. Внутрішня політика генерала А. Денікіна та П. Врангеля у південноукраїнському регіоні: порівняльний аналіз. Переговори військової делегації УНР з урядом Врангеля. Махновське середовище й українська ідея. Визнання більшовиками статусу Півдня як української території (1920–1922 рр.). Адміністративно-територіальні зміни у південноукраїнському регіоні.

Тема 6. Південноукраїнський регіон у контексті соборницького курсу українських урядів (1917–1919 рр.)

Соборницький курс Центральної Ради, Гетьманату П. Скоропадського та Директорії УНР. Міжнародна спільнота і питання статусу південноукраїнського регіону. Проблема кордонів Української держави з РСФРР і Румунією. Проблема Криму в політиці українських урядів (1917–1919 рр.). Блокада Криму як складова дій уряду П. Скоропадського, спрямованих на входження Криму до складу Української держави. Політика українських урядів щодо державності України. Позицію Франції в особі її представників на Півдні України наприкінці 1918 р. щодо Директорії УНР. Переговори з французькою стороною в Одесі: еволюція в напрямку визнання французами УНР.

Розділ 2. Імперський проект "Новоросія": спроба реалізації радянським режимом та сучасною російською владою (1922–2016 рр.).

Тема 7. Російсько-радянське визнання України

Україна в складі СРСР: доктрина і практика. Курс на створення радянської людини. Включення Криму до України: передумови та історичні наслідки. Етнічний склад населення південноукраїнських областей в радянську добу: динаміка змін. Українізація південноукраїнських міст в 1920-х роках. Курс на створення "радянської" людини. У "братніх обіймах імперії": денаціоналізація та русифікація українців в СРСР.

Тема 8. Південь України – від проголошення незалежності до новітньої російсько-української війни.

Незавершена революція 1991 р. і загрози незалежності. Хто і як готував новітню російсько-українську війну. "П'ята колона" і українське суспільство. Сепаратистські настрої "червоних директорів" в Україні у 1990-х рр. Протиставлення Сходу і Заходу у виборчій кампанії В. Януковича. Посилення сепаратистських тенденцій у 2004 р. (з'їзд у Северодонецьку, плани побудувати в Одеській області "вільну самоврядну територію" та ін.) Спільні риси у політиці радянського і сучасного російського режимів щодо Півдня і Сходу України. Спроба реалізації сучасною Росією імперського проекту "Новоросія" та ідей "Русского мира". Витоки новітньої російсько-української війни "Гібридна" війна проти України та її особливості.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		с	лаб	інд	с.р.	л		с	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Імперський проект "Новоросія": спроба реалізації царською владою та Тимчасовим урядом.												
Тема 1. Теоретичні засади курсу	24	4	4			16						
Тема 2. Проект "Новоросія": політика царського уряду щодо південноукраїнського регіону (XVIII – початок XX ст.)	24	4	4			16						
Тема 3. Питання про статус Півдня України в умовах Центральної Ради.	24	4	4			16						
Тема 4. Інтеграційна політика гетьманського режиму на Півдні України.	23	4	4			15						
Тема 5. Інтеграційна політика Директорії на Півдні України.	23	4	4			15						
Тема 6 Білогвардійські плани "Новоросії" у південноукраїнському регіоні	23	4	4			15						
Тема 7. Україна чи "Новоросія?" Питання про статус Південної України в політичній боротьбі 1919–1922 рр.	23	4	4			15						
Тема 8. Південноукраїнський регіон в контексті соборницького курсу українських урядів (1917–1919 рр.)	23	4	4			15						
Разом за змістовим модулем 1	187	32	32			123						
Розділ 2. Імперський проект "Новоросія": спроба реалізації радянським режимом та сучасною російською владою (1922–2016 рр.).												
Тема 9. Російсько-радянське визнання України	23	4	4			15						
Тема 10. Сепаратистські	30	4	4			22						

прояви на Півдні України у 1991–2013 рр.													
Тема 11. Новітня російсько-українська війна	30	4	4			22							
Разом за змістовим модулем 2	83	12	12			59							
Усього годин	270					182							

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	<i>Тема 1. Теоретичні засади курсу</i>	4	
2	<i>Тема 2. Проект "Новоросія": політика царського уряду щодо південноукраїнського регіону (XVIII – початок XX ст.)</i>	4	
3	<i>Тема 3. Питання про статус Півдня України в умовах Центральної Ради.</i>	4	
4	<i>Тема 4. Інтеграційна політика гетьманського режиму на Півдні України.</i>	4	
5	<i>Тема 5. Інтеграційна політика Директорії на Півдні України</i>	4	
6	<i>Тема 6. Білогвардійські плани "Новоросії" у південноукраїнському регіоні</i>	4	
7	<i>Тема 7. Україна чи "Новоросія?" Питання про статус Південної України в політичній боротьбі 1919–1922 рр.</i>	4	
8	<i>Тема 8. Південноукраїнський регіон в контексті соборницького курсу українських урядів (1917–1919 рр)</i>	4	
9	<i>Тема 9. Російсько-радянське визнання України</i>	4	
10	<i>Тема 10. Сепаратистські прояви на Півдні України у 1991–2013 рр.</i>	4	
11	<i>Тема 11. Новітня російсько-українська війна</i>	4	
	Разом	44	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	<i>Тема 1. Теоретичні засади курсу</i>	4	
2	<i>Тема 2. Проект "Новоросія": політика царського уряду щодо південноукраїнського регіону (XVIII – початок XX ст.)</i>	4	
3	<i>Тема 3. Питання про статус Півдня України в умовах Центральної Ради.</i>	4	
4	<i>Тема 4. Питання про статус Півдня України в умовах Центральної Ради.</i>	4	
5	<i>Тема 5. Інтеграційна політика Директорії на Півдні України</i>	4	

6	Тема 6. Білогвардійські плани "Новоросії" у південноукраїнському регіоні	4	
7	Тема 7. Україна чи "Новоросія?" Питання про статус Південної України в політичній боротьбі 1919–1922 рр.	4	
8	Тема 8. Південноукраїнський регіон в контексті соборницького курсу українських урядів (1917–1919 рр)	4	
9	Тема 9. Російсько-радянське визнання України	4	
10	Тема 10. Сепаратистські прояви на Півдні України у 1991–2013 рр.	4	
11	Тема 11. Новітня російсько-українська війна	4	
	Разом	44	

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Теоретичні засади курсу	16	
2	Тема 2. Проект "Новоросія": політика царського уряду щодо південноукраїнського регіону (XVIII – початок XX ст.)	16	
3	Тема 3. Питання про статус Півдня України в умовах Центральної Ради.	16	
4	Тема 4. Питання про статус Півдня України в умовах Центральної Ради.	15	
5	Тема 5. Інтеграційна політика Директорії на Півдні України	15	
6	Тема 6. Білогвардійські плани "Новоросії" у південноукраїнському регіоні	15	
7	Тема 7. Україна чи "Новоросія?" Питання про статус Південної України в політичній боротьбі 1919–1922 рр.	15	
8	Тема 8. Південноукраїнський регіон в контексті соборницького курсу українських урядів (1917–1919 рр)	15	
9	Тема 9. Російсько-радянське визнання України	15	
10	Тема 10. Сепаратистські прояви на Півдні України у 1991–2013 рр.	22	
11	Тема 11. Новітня російсько-українська війна	22	
	Разом	182	

8. Види контролю і система накопичення балів

Поточний контроль передбачає:

- практичні заняття у відповідні аудиторні години, на яких студент може отримати до 36 балів;
- критерії оцінювання виступу студента: повна відповідь – до 3 балів, доповнення – до 1 балу;
- виконання 2-х письмових контрольних робіт поточної атестації, за які студент може отримати максимум 24 бали (дві письмові контрольні роботи по 12 балів).
- підсумковий контроль з курсу передбачає складання залік (відповіді на 2 розгорнутих теоретичних і одне практичне питання) – 40 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ЗА ШКАЛОЮ ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна

1. Турченко Г.Ф. Південна Україна на зламі епох (1914–1922 рр.). – Запоріжжя: Просвіта, 2005. (<http://istorikznu.at.ua/forum/21-123-1>)
2. Турченко Г., Турченко Ф. Проект "Новоросія" 1764–2014 рр. Ювілей на крові. – Запоріжжя, 2015.
3. Турченко Ф., Турченко Г. Проект "Новоросія" і новітня російсько-українська війна. – К., 2015.
4. Турченко Ф.Г., Турченко Г.Ф. Південна Україна: модернізація, світова війна, революція (кінець XIX ст. – 1921 р.): Історичні нариси. – К.: Генеза, 2003. (<http://istorikznu.at.ua/forum/21-69-1>)

Додаткова

1. Врангель П.Н. Воспоминания: Южный фронт (ноябрь 1916 – ноябрь 1920 гг.). – М.: Терра, 1992. – Ч. II. (<http://militera.lib.ru/memo/russian/vrangell/index.html>)
2. Верменич Я. Донбас як порубіжний регіон: територіальний вимір. – К., 2015.
3. Верменич Я. Теоретико-методологічні проблеми історичної регіоналістики в Україні. – К.: Інститут історії України НАН України, 2003.
4. Вівчарик М.М., Панченко П.П., Чмихова В.І. Українська нація: шлях до самовизначення: Монографія – К.: Вища школа, 2001.
5. Вінцковський Т.С. Місцеві органи влади і управління Центральної Ради в Херсонській губернії (березень 1917 – квітень 1918 рр.). – Дрогобич: Б.В., 2002.
6. Гвоздик В.С. Формування партійно-політичних сил на Півдні України (березень – серпень 1917 р.) // Наукові праці історичного факультету Запорізького державного університету. – Запоріжжя: Просвіта, 2004. – Вип. XVIII.
7. Горбуров Є.Г., Котляр Ю.В., Шитюк М.М. Повстансько-партизанський рух на Півдні України 1917–1944 рр. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2003.
8. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX – XX ст. – К.: Генеза, 1996. (<http://www.twirpx.com/file/261398/>)

9. Деникин А.И. Очерки русской смуты. – М.: Мысль, 1991. (<http://militera.lib.ru/h/0/one/denikin1.rar>)
10. Держалюк М.С. Міжнародне становище України та її визвольна боротьба у 1917–1922 роках. – К.: Оріяни, 1998.
11. Лазанська Т. І. Становище біженців України в роки першої світової війни // Проблеми історії України XIX – початку XX ст. – 2009. – Вип. 16 / Режим доступу до журналу: http://history.org.ua/JournALL/xix/xix_2009_16/18.pdf
12. Мирні переговори між Українською Державою та РСФРР 1918 р. Протоколи і стенограми пленарних засідань: Зб. документів і матеріалів. – Київ; Нью-Йорк; Філадельфія: Вид-во М.П. Коць, 1999.
13. Націоналізм. Антологія / О. Проценко, В. Лісовий (упоряд.), Л. Білик (літ. ред.); Наукове товариство ім. В'ячеслава Липинського. – К.: Смолоскип, 2000.
14. Ніколаєва Т.М. Соціокультурна характеристика підприємців України (1861–1914 рр.)// Український історичний журналу. – 2011. – № 3 / Режим доступу до журналу: <http://history.org.ua/JournALL/journal/2011/3/7.pdf>
15. Котляр Ю.В. Повстанство. Селянський рух на Півдні України: 1917–1925. – Миколаїв; Одеса: ТОВ ВіД, 2003.
16. Крим в етнополітичному вимірі / за ред. М. Панчука.– К., 2005.
17. Кульчицький С.В. Кримське питання в контексті політичної історії XX століття // Національне питання в Україні XX – XXI ст.: історичні нариси. – К., 2012.
18. Овчаренко Д. Українці у національній структурі міст Півдня України: за даними переписів населення 1920–1926 рр. // Наукові праці історичного факультету ЗНУ. – Запоріжжя, 2010. – Вип. XXVIII.
19. Перепада В.В. Українсько-німецькі відносини в 1914–1920 рр.: соціоісторичний аналіз. – Запоріжжя: ЗДУ, 1999.
20. Реєнт О. П. Українці в державній думі Російської імперії // Проблеми історії України XIX – початку XX ст. – 2009. – Вип. 16 / Режим доступу до журналу: http://history.org.ua/JournALL/xix/xix_2009_16/24.pdf
21. Рубель В. Історія... – Запоріжжя: РА "Тандем-У", 2003.
22. Рябчук М. Малоросія до України: парадокси запізненого націєтворення. – К., 2000.
23. Скоропадський П. Спогади. Кінець 1917 – грудень 1918 / Національна Академія наук України, Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського, Інститут східноєвропейських досліджень НАН України, Східноєвропейський дослідний інститут ім. В.К. Липинського. – Київ; Філадельфія, 1995. (<http://www.hainyzhnyk.in.ua/doc/4doc.php>), (http://www.e-reading.org.ua/bookreader.php/1002630/Skoropadskiy_Pavel_-_Spogadi_1917_-_1918.html)
24. Солдатенко В.Ф., Любовець О.М. Революційні альтернативи 1917 року й Україна. – К.: Наукова думка, 2010. (http://www.ipiend.gov.ua/?mid=11&action=monograph_detail&monograph_id=124)
25. Сміт Ентоні Д. Націоналізм: Теорія, ідеологія, історія / Пер. з англійської. – К.: «К.І.С.», 2004.
26. Терещенко Ю.І., Осташко Т.С. Український патріот з династії Габсбургів // Інститут історії України НАН України; Київський державний лінгвістичний університет; Кафедра історії України. – К., 1999. (http://umka.com/rus/catalogue/history/tereschenko-yu-ostashko-t-ukrainian-patriot-from-the-habsburgs-dynasty.html?print_this=1)
27. Тараненко П.М. Те, що забути не можна. Спогади українця: від революції Бідності до революції Гідності. – Запоріжжя: Дніпровський металург, 2014.
28. Українська Центральна Рада: Документи і матеріали. У 2-х т. – К.: Наукова думка, 1996. (http://lib.rada.gov.ua/static/excursion/zentr_rada.html)
29. Український національно-визвольний рух. Березень – листопад 1917 року: Документи і матеріали / В.Ф. Верстюк та ін. (упоряд.); Інститут історії України НАН України, Центральний державний архів вищих органів влади та управління, Дослідний інститут

- сучасної української історії (Філадельфія) – К.: Видавництво ім. Олени Теліги, 2003.
(http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Armia/2008_612/10.pdf)
30. Чорний Д. По лівий бік Дніпра: проблеми модернізації міст України (кінець XIX – початок XX ст.). – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2007.
(http://ukrknyga.at.ua/load/chornij_d_m_po_livij_bik_dnipra_problemi_modernizaciji_mist_ukrajini_kin_khikh_poch_khkh_st/23-1-0-1859)
31. Українська Революція гідності, агресія РФ і міжнародне право – К.: К.І.С., 2014.
32. Якубова Л. Національна історія Донбасу: тенденції, суперечності, перспективи у світлі сучасного етапу українського націотворення. – К., 2014

Інформаційні ресурси

1. UKRAINIAN HISTORICAL LIBRAR – <http://ukrhistory.narod.ru/texts/yakovenko-5.htm>
2. Європейський союз – www.europa.eu.int
3. Інститут європейських культур – www.iek.edu.ru
4. Інститут історії України НАН України. – <http://www.history.org.ua>
5. Исторический научно-образовательный сервер «Клио». – www.ab.ru/~kleio
6. Ізборник. – <http://litopys.org.ua/>
7. Історична правда. – <http://www.istpravda.com.ua/>
8. Історія України. – <http://www.uahistory.cjb.net>
9. Козацтво. – <http://www.cossackdom.com>
10. Львівська філія НАНУ – inst-ukr.lviv.ua.
11. Міністерство закордонних справ України. – <http://www.mfa.gov.ua/>.
12. Національний університет «Кієво-Могилянська академія» <http://ukma.kiev.ua>
13. Національний університет «Острозька академія» – history@uosu.uar.net
14. ННБУ ім. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>
15. ООН – www.un.org
16. Південна Україна XVIII – XIX ст. Записки науково-дослідної лабораторії дослідження Південної України ЗНУ. – <http://www.zsu.zp.ua/ru>
17. Проблеми історії України: факти, судження, пошуки. – www.history.org.ua/zbirnyk
18. Сайт Інституту історичних досліджень Львівського національного ун-ту ім. Івана Франка. – www.franko.lviv.ua
19. Східний інститут українознавства ім. Ковальських. – <http://www-keui.univer.kharkov.ua/>
20. Українська електронна бібліотека – <http://exlibris.org.ua/main/index.html>.
21. Український історичний журнал. – <http://history.org.ua>.

Погоджено

Михайло Степанов О.В.

навчальний відділ

" 11 "

березень

2016 р.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Картка книгозабезпеченості навчальною літературою дисципліни

Факультет: Історичний

Кафедра: історії України

Дисципліна: ПРОЕКТ "НОВОРОСІЯ" І СУЧАСНА РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА

Напрямок підготовки: 6.020302 Історія

Основна навчальна література: **Основна навчальна література:**

Кількість джерел: 15 (в тому числі, електронних ресурсів – 4)

Кількість примірників: 33 Кількість примірників: 93

№ п/п	Автор	Назва	Місце вид., видавн.	Рік вид.	Вид док.	Місце вид., видавн.	Рік вид.	К-ть
1.	Грицак, Я.Ф.	Нариси з історії України: формування української модерної нації. – http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi31/0025318.pdf			Книга			Електронний ресурс
2.	Касьянов, Г.В.	Теорії нації та націоналізму. – http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Kushynova/0033398.djvu		1999	Книга	К. : Либідь	1999	Електронний ресурс 1

древ, В.К.	Південна Україна у внутрішній політиці Російської імперії та СРСР (XVIII-XX століття)	Книга	Запоріжжя : Запорізьке наукове товариство ім.Я.Новицького	2002	1
4. Лаврів, П.І.	Історія Південно-Східної України	Книга	К. : Українська Видавнича Спілка	1996	24
5. за загальн. ред. Я.Й.Малика	Нариси з історії суспільних рухів та політичних партій в Україні (XIX-XX ст.) : авч. посіб. для студ. ВУЗів рек. МОН України	Книга	Львів : Світ	2001	50
6. Масненко, В.В.	Історична думка та націотворення в Україні (кінець XIX - перша третина XX ст.) : монографія	Книга	К.-Черкаси : Відлуння-Плюс	2001	1
7. Сміт, А.	Нації та націоналізм у глобальну епоху. – http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Kushynova/00032250.djvu	Книга електронний ресурс	К. : Ніка-Центр	2006	Електронний ресурс
8. Тараненко П.М.	Те, що забути не можна. Спогади українця: від революції Бідності до революції Гідності	Книга	Запоріжжя : Дніпровський металург	2014	1
9. Турченко, Г.Ф.	Південна Україна на зламі епох (1914-1922 рр.)	Книга	Запоріжжя : Просвіта	2005	2
10. Турченко, Г.Ф.	Південноукраїнський регіон у контексті формування модерної української нації (XIX-перша чверть XX ст.) : навчальний посібник. – http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychku/2008/08/pivdennoukrainskyj_region.djvu	Книга електронний ресурс	Запоріжжя : ЗНУ	2008	Електронний ресурс

11.	Турченко, Г.Ф.	Південноукраїнський регіон у контексті формування модерної української нації (XIX - перша чверть XX ст.) [Текст] : навч. пос. реком. МОНУ	Книга	Запоріжжя : ЗНУ	2008	4
12.	Турченко, Г.Ф.	Проект "Новоросія" 1764-2014 рр. Ювілей на крові	Книга	Запоріжжя : ЗНУ	2015	5
13.	Турченко, Ф.Г.	Новітня історія України (1917-1993 рр.): Навч. посібник: Вип.2: Україна в умовах боротьби за збереження державної незалежності (1918-1920 рр.)	Брошура	Запоріжжя	1993	1
14.	Турченко, Ф.Г.	Південна Україна: модернізація, світова війна, революція (кінець XIX ст.-1921 р.) : Історичні нариси	Книга	К. : Генеза	2003	2
15.	за загальн. ред. Я.І.Маника	Українська Революція гідності, агресія РФ і міжнародне право	Книга	К.: К.І.С.	2014	1

Завідувач кафедри історії України: С.Р. Лях

Викладач: Г.Ф. Турченко

Директор наукової бібліотеки Н.М. Чала